

Industrializacija SSSR

Uralas SSSR teritorijoje tai lopainė turtų. Ko ten nėra? Ir auksas, ir geležis, ir plieno rūda, ir aliejus, ir anglis, ir brangakmeniai. O, SSSR valdžia ir budavoje ten milžiniškus fabrikus. Magnitogorsko kombinatas tai naujas miestas su ištisia eile milžiniškų fabriku. Magnitogorsko plieno ir geležies liejykla bus didžiausia pasaulyje. Į metus laiko teks iki 4,000,000 tonų metalo. O del fabriko rūda ten pat ant vietos, ir tai kuogeriausia. Vien prie fabriko yra kalnas apie 275,000,000 tonų, ir jis turi 62 nušimčius magnetiškos geležies rūdos. Aplinkui per šimtmečius rūdos užteks. Vien tas kalnas turi 3 mylias ilgio ir 1,000 pėdų aukščio. Tai veikiausiai didžiausias tos rūšies kalnas pasaulyje.

lin," mieste Lokveca, Ukrainoje. Tai didžiausias visoj SSSR cukraus fabriku, o savo įrengimų geriausiai įrengtas visoj Europoj. Jis buvo greitai pabudavotas — tik į 6 mėnesius.

Fabrikas pilnai aprūpintas elektros pajėga ir mechanizotas. Dabar tas fabriku padirba 20,000 tonų cukraus į parą. Greitai pagamins iki 30,000 tonų. Toj sriyėj jau nuo seniau valstiečiai sėdavo cukrinius augmenis; dabar dar labiau jų pasėlius plečia.

Sarmovo

Tai ant Volgos gamyba industrializacijos mašinių. Iš čia plaukia upėmis pabudavoti upių laivai ir garlaiviai. Iš čia išeina garvežiai, gelžkelių vagonai, karai ir tt. Čia yra 20,000 proletary. Laivų budavojimo fabrikas jau senas ir jo pakeitimui budavojamas naujas milžinas, kuris bus pilnai įrengtas paskutinės mados technikinėmis mašinomis. Jo išbudavojimas lėšuos iki 30,000,000 rublių.

Kenafas

Del tvirtų virvių, kaip tai naudojama laivų, ir špagatų, valaknus pirmiau į SSSR įveždavo iš Indijos, nes savo beveik nebuvo. Kenafu pasėliaus, kurie teikia tuos tvirtus valaknus, 1924 metais SSSR buvo užsėta tik 345 hektarai žemės. Bet pabaigoj penkmečio tu valaknų reikės iki 200,000 tonų. SSSR, kad pasiliuosuoti nuo įvežimo, plečia gana sekmingai savo kenafu pasėlius. 1930 metais jau užsėta 70,000 hektary plotis, o pabaigoj penkmečio pasieks iki 200,000 hektarų. Ir SSSR galutinai pasiliuosuos nuo įvežimo iš Indijos kenafu.

Čigūno Fabrikai

Ant Azovo jūros kranto, mieste Marapul, budavojami 3 milžiniai, kurie gaminis čigūna. Jie pabaigoj penkmečio turės suteikti apie pusę viso čigūno pietų kraste. O juk vien Deržniskio vardu čigūno fabrikas turės teikti iki 2,000,000 tonų čigūno. Tiesa, tai bus antras pasaulyje savo didumu fabrikas, kurio įrengimas ir išbudavojimas atsieis iki 350 milijonų rublių. Jis yra budavojamas Dnieprostrojaus kombinatė. Marapulėje Tomski ir Iliš vardais čigūno fabrikai taipgi bus milžiniai. D. M. Solomskas.

VIETOS ŽINIOS

Yonkers, N. Y.

Mirė Drg. Norbutienė.

Draugus Norbutus ištikio skaudi nelaimė. Drg. Ona Norbutienė persiskyrė su šiuo pasauliu sausio 30 d. š.m., sulaukus 58 metų amžiaus. Tai buvo veikli moteriškė; nesitenkino vien darbu fabrike ir apie namus, bet buvo darbšti ir darbininkų judėjime.

Jos mirties priežastis aiškiai nežinoma. Kada d. Norbutas sugrįžo iš darbo 5:30 val. vakare, rado savo gyvenimo draugę jau negyva, ant grindų, o kambariai buvo pilni nū gazo.

Drg. Norbutas tuojuos praanešė kaimynams; vėliau prisiuvo policija ir daktaras; apžiūrėjęs sako, gal pati nusižudė. Bet tuom negalima tikėti, nes nebuvo jokios prietvės, kodėl velionė turėtų pati sau gyvybę atimti. Bus greičiausia taip. Ji labai švariai užlaikydavo namus, ir tuo laiku valė lovas gazu su tam viečia pritaisyta dūda (paipa), ir pro kiurumą iš tos dūdos priėjo gazo. Tai ir bus priežastis tos nelaimės.

Velionė priklausė prie A.L. D.L.D. 172-ros kuopos nuo pat pradžios iki paskutinės valandos ir aiškiai suprato darbininkiską veikimą. Jinai dar Lietuvoj būdama, o jau pradėjo veikti darbininkų judėjime. Amerikoj gyvenama per 20 metų, jinai sulig išgalios dirbo darbininkiską darbą. dalyvaudama mūsų susirinkimuose ir pramogose ne tik šioj vietoj, bet ir apilinkėj. Nors jau buvo pagyvenus moteris, bet, matydama reikalą, niekuomet neatsisakė padirbėti bei paaukoti doleri kitą darbininkiską judėjimo reikalams.

Nekartą jinai prisimindavo, kad kai numis, tai turės būti laisvai palaidota. Ir dabar jinai buvo palaidota be bažnytinių ceremonijų vasario 2 d., 11 val. ryta, laisvose Auckland kapinėse. Tik per rusniską graboriaus kalčią buvo velionės grabas apstatytas kreiva "rusiskais" kryžiais. Tai buvo darbas josios sūnu, kurie buvo vedę su tikindomiu rusėmis. Bet nei pats Norbutas nei kiti draugai nebuvo pasiūtenkinę tokio graboriaus ir jo pasielgimu.

Į velionės šermentis lankėsi diena ir naktį ne tik giminės, bet draugai ir pažįstami, tarp kurių jinai turėjo toki peravardą. Jų būrelis ir palydėjo ją į paskutinio poilsio vietą: 172-ros kuopos draugai, šeši vyrai, atlydėjo pėsti sykiu su grabu į kapines. Drg. Juodeiškė pasakė trumpa, bet tinkama prakalbė sulig jos gyvenimo ir darbu. Taip visi graudingai ir atsiveikino paskutinį syki.

Velionė paliko dideliu nuiludime drg. Norbutą ir du sūnus, abudu vedusius, dvi seserys, taigri vedusias, ir vieną brolij Lietuvoj.

Dabar gi, ačiu giminėms, draugams ir pažįstamiems už padarymą širdies ir prielankumo, kad išreikštė mums sąjauisma toie nelaimėje.

L. Norbutas ir Sūnu.

Ant Azovo jūros kranto, mieste Marapul, budavojami 3 milžiniai, kurie gaminis čigūna. Jie pabaigoj penkmečio turės suteikti apie pusę viso čigūno pietų kraste. O juk vien Deržniskio vardu čigūno fabrikas turės teikti iki 2,000,000 tonų čigūno. Tiesa, tai bus antras pasaulyje savo didumu fabrikas, kurio įrengimas ir išbudavojimas atsieis iki 350 milijonų rublių. Jis yra budavojamas Dnieprostrojaus kombinatė. Marapulėje Tomski ir Iliš vardais čigūno fabrikai taipgi bus milžiniai. D. M. Solomskas.

Del tvirtų virvių, kaip tai naudojama laivų, ir špagatų, valaknus pirmiau į SSSR įveždavo iš Indijos, nes savo beveik nebuvo. Kenafu pasėliaus, kurie teikia tuos tvirtus valaknus, 1924 metais SSSR buvo užsėta tik 345 hektarai žemės. Bet pabaigoj penkmečio tu valaknų reikės iki 200,000 tonų. SSSR, kad pasiliuosuoti nuo įvežimo, plečia gana sekmingai savo kenafu pasėlius. 1930 metais jau užsėta 70,000 hektary plotis, o pabaigoj penkmečio pasieks iki 200,000 hektarų. Ir SSSR galutinai pasiliuosuos nuo įvežimo iš Indijos kenafu.

TEISYBĖS MYLETOJŲ VYRŲ IR MOTERŲ DRAUGYSTĖ, MOLINE, ILL.

Valdyba 1931 Metams: Pirm. K. Yuška, 325-4th Ave., Moline, Ill. Pirm. pagalb. A. Matusevičia, 1003-25th St., Moline, Ill. Fin. sekr. B. Daučenkas, 1662-10th Ave., E. Moline, Ill. Prot. sekr. J. Julius, 48th St. & 5th Ave., Moline, Ill. Izidininkas M. Jonaitis, 216-17th Ave., E. Moline, Ill. Izido globėjas J. B. Julius, 48th St. & 5th Ave., Moline, Ill. Maršalka J. Kairis, 2435-33rd St., Moline, Ill.

LIETUVOS SŌNU IR DURTERŲ DRAUGYSTĖ, HARTFORD, CONN.

Valdyba 1931 Metams: Pirm. P. Krikščius, 33 Hamilton St. Pirm. pagalb. M. Seliokas, 288 Maple Ave. Prot. rašt. J. Kazlauskas, 481 Hudson St. Fin. rašt. J. Pilkauskas, 7 Seymour St., West Hartford, Conn. Išd. A. Klimas, 36 Russell St. Maršalka J. Giraitis, 174 Ashley St. Organo prižiūrėtojas V. Staugaitis, 481 Hudson St.

Draugystės susirinkimai susibūna kas antrą ketvergą kiekvieno mėnesio, Labor Lyceum svetainėje, 29 Lawrence St., Hartford, Conn., 7:30 val. vakare.

THE COLLECTED WORKS OF
LENIN

A NEW EDITION AT ONE-HALF PRICE

Everything contained in the original edition Issued by International Publishers

SIX BOOKS NOW PUBLISHED

Usually \$18.50
NOW \$9.25

ALSO SOLD ON EASY PAYMENT PLAN.

Buy these books from
"LAISVĖ"
46 Ten Eyck Street Brooklyn, N. Y.

ŽODIS NUO DR. MENDLOWITZ 93

Šiuomi primenu savo draugams, jog aš vis dar praktikoju savo profesiją.

Pirmiaus antrašas buvo 271 Berry St.
Dabar mano antrašas:

DR. H. MENDLOWITZ
2220 Avenue J, Brooklyn, N. Y.
TEL. MIDWOOD 8-6261

J. KAVALIAUSKAS
LIETUVIS GRABORIUS IR BALZAMUOTOJAS

Laisiuotas New Jersey ir Pennsylvania valstijose

Užtikrino, kad mano patarnavimas bus atitinkamiausias ir už prielankmą kainą. Nubūdimo valandojė prašau kreiptis prie manęs.

1439 South 2nd Street PHILADELPHIA, PA.
Bell _____ Oregon 5136
Keystone _____ Main 1417

VISŲ DOMEI! AR ŽINAI? kad AMERICAN CLOTHING CO.

J. YURGELIS IR I. J. MARRKUS Savininkai

222 MANHATTAN AVE.

Yra Lietuvos drapanų įstaiga, kuri turi moderniausias šių dienų įrengimus, gaminamą patarnavimą. Mes parduodame vyrams ir jaunikiams visokius drabužius, siltų eilių, paltus, top coats ir overcoats prieinama kaina. Suvame taip pat drabužius sulig užsakyku. Jei Turstai reikalingas siūtas ar overkotas ar kas kita, užėik pas mus

AMERICAN CLOTHING CO.
222 Manhattan Avenue
Kampus Maujer St. Brooklyn, N. Y.

TIK 200 KOPIJŲ DARBININKŲ KALENDORIAUS

Bus Garbė Visiems Platintojams, jei Kalendorius Išeis iki Paskutinei Kopijai. Kodel Garbė? Todel, kad Visas Kalendorius Išeis Už Pilną Savo Kainą—po 25c Už Kopiją

Draugai žinote, kad tokia didelė knyga, net 192 puslapių, ir taip turininga moksliniais raštais bei informacijomis, už 25 centus yra labai pigi.

Išleidimas Darbininkų Kalendoriaus tik tada apsiuoks mūsų dienraščiu, kada jis bus visas išparduotas. Jei šiemet išleisime visą Kalendorių, tai ir sekantiems metams jo kaina nebus augtesnė.

Todel prašome visų platintojų dar paimti po keleto kopijų ir pagelbėti išleisti į plačius darbininkų mases tą puikų darbininkiskos apšvietos kūrini. Platintojams, kurie ims nors po 3 kopijas, duosime už 15c.

VIENA KNYGA 25 CENTAI

Mokęstj galite prisiusti 2c krasos ženkleliais.

"LAISVĖ"
427 Lorimer Street Brooklyn, N. Y.

DIDŽIAUSIA LIETUVIŲ APTIEKA

Kas yra didžiausias žmogaus priešas?—Šaltis. Jis ne tik sunkiasias ligas įvaro, bet ir į grabą paguldo. Bet tie, kurie vartoja po plačią Ameriką pagarbėjusius

Urbo Lax Tabs Urban's Cold Powders
(MILTĖLIUS NUO ŠALCIO)

Yra tai kanuelė prieš kitą amžiną žmogaus priešą—vidurių užkietėjimą—kuris žmogul pagamintų daug rūpesčių ir sunkių ligų. 25 cental už skrynute.

Jokių šalčių nebijo. Už 75c už bakasą apsiginkluok nuo savo amžino priešai!

F. URBONAS, Aptiekorius
151 Metropolitan Ave. BROOKLYN, N. Y.
Telephone, Greenpoint 9-1411

6102 Grand Avenue (Kampus Clermont Avenue) MASPETH, L. I. N. Y.
Telephone, Juniper 5-9796

Siusdaml pinigūs su savo adresu, užrašykite:

FRANK A. URBAN PHARMACY
151 METROPOLITAN AVENUE, BROOKLYN, N. Y.

Aš, žemiau pasirašęs, siunčiu VIENA DOLERI, už kurį malonėkit man prisiusti URBAN'S COLD POWDERS ir URBOLA, su nurodymais, kaip vartoti.

Vardas _____
No. _____ Street or Avenue _____
Miestas _____ State _____

MALONUS ROKYT

Brooklynio Lietuvių Nepriugulmingas Klubas, 269 Front St., kaip žymus politikoje, savo rūmuose nuo senai su pasigėrėjimu JOHN'S Cigaros biznivoja. Taip pat visos švaresnės lietuviškos restauracijos Brooklynje ir prakulnesni bizniveriai užlaiko JOHN'S po 10c. Visi frankomis padaryti ir po vardu PETRO.

Todel, Gerbiamieji Draugai, ne tik Brooklyn, bet ir kituose miestuose biznivoje uveidmuose, kur rūkymal yra užlaikomi, visur reikalaukit viršminėtais vardais Cigarų. Ant pareikalavimo visur Amerikoje išsuntinėjam per pašta. Adresuokit:

NAUJOKŲ CIGARŲ IŠDIRBĖJAI
267 DIVISION AVENUE BROOKLYN, N. Y.

WORCESTER, MASS.

Kaip Bedarbiai Trokšta Darbo

Tankiai mes matome kapitalistinėj spaudoj rašant: "Kas nenori, tai nedirba." Panašiai rašo ir "Keleivis," "Naujienos." Suprantama, tai yra didelė veidmainybė. Keleiviniai dar neseniai parašė, būk tai miesto valdžia siūliusi komunistams darbus. Tai matote, prie ko prieinama.

Čia žiemos laiku tulos kompanijos, kurios daro biznį iš ledo, turi didesnę darbymetę, kuomet ežerai užšala. Skubiai tos kompanijos gabena ledą į tam tikrus sandėlius, kad joms užtektų per visą metą. Tad tuo darbymetės laiku priima kartais daug darbininkų.

Kitais metais, kuomet darbai eidavo geriau, tai kompanijos skelbdavo laikraščiuose pajauškojimus darbininkų. Gi šiais metais tik viena kompanija paskelbė, kad priėmė apie 75 darbininkus. O sausio mėnesį tai būsią priimta apie 200 darbininkų.

Sužinojys apie tai, neuinu ir aš to darbo gauti. Bet štai ką sužinojau. Priimta tik 7 darbininkai ir tie darbininkai, tai seni kompanijos darbininkai, kurie vasaros laiku išvažioja ledą. Darbas dar nedirbamas, darbininkai nežino, kada bus pradėtas tas ledo kirimas. Vienok sužinojau, kad jau greitai bus pradėtas tas darbas. Tad nusprendžiau ty-

koti ten, kol tas darbas bus pradėtas. Darbininkams pasakė, kad mokės tik po 30 centų į valandą, diena—10 valandų.

Ir štai, minėta dieną pribuvęs į vietą, matau, kad ne aš vienas tykoju, bet keli šimtai. Ką jūs sakysit, "Laisvės" skaitytojai, kad veik visi suvilikt likom. Urminij darbą pradėjo sekmdienj. Bet to, negalima atsistebėti, kokia reykla matėsi, kaip tie susirinkusieji būriais puldinėja prie formano. Puolasi kelios dešimtys ant syk, kiekvienas nori prašyti darbo. Atsakymas: "Jau nereikia." Vienok nieks neklausio, nesiskirsto. Kiekvienas sekioja akimis bosą, visi kreipiasi ton pusėn, kur jis eina. Pagaliau, pribūna gražiai pasirėdęs, diktas, nutukęs vyras—tai darbdavys; dar labiau puolasi minia prie jo, bet šis ceremonij nedaro, įsako bedarbiams apie 20 masių pasitraukti nuo dirbančiųjų. Nekurių bedarbių išvaizda labai liūdna, rodos, jų veidas prašyte prašo susimylėjimo: "DUOK DARBO." Tai tie buržuazinių laikraščių melagiai ir hooveriniai zauntytojai, kad jie paragautų tų alkanųjų būklės, tai būtų jiems sveiką.

Darbininkus pristatė minėtai kompanijai Chamber of Commerce, tai tuos žmones, kuriems miestas jau davė šokią tokią paramą, kad atidirbtų.

Skaitykite ir Platinkite "LAISVĖ"

LIETUVIS GRABORIUS

Norintieji geriausio patarnavimo ir už žema kainą, nuiludimo valandojė, sauki lėdas pas: --

JONA PETRUSKEVIČIŲ
162 Broadway SOUTH BOSTON, MASS.
Rezidencija: 18 West 3rd Street
Tel.: So. Boston 0384-W

